

Κανονισμός Διδακτορικών Σπουδών με έτος εγγραφής πριν το 2021

Άρθρο 1

Διδακτορικές Σπουδές στην Επικοινωνία και τα ΜΜΕ

Το Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης προσφέρει τη δυνατότητα εκπόνησης διδακτορικών διατριβών στην επιστημονική περιοχή της Επικοινωνίας και των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Προς το μέσον κάθε ακαδημαϊκού εαρινού εξαμήνου, η Συνέλευση του Τμήματος καθορίζει τις επιστημονικές περιοχές και τα ειδικότερα πεδία τους, στα οποία θα γίνουν δεκτοί υποψήφιοι διδάκτορες κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Η Συνέλευση προβαίνει εγκαίρως σε ανοικτή πρόσκληση ενδιαφέροντος που αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και ορίζει τις τριμελείς επιτροπές που θα εξετάσουν τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων (βλ. άρθρο 3 του παρόντος Κανονισμού). Στις Διδακτορικές Σπουδές γίνονται δεκτοί κάτοχοι μεταπτυχιακού διπλώματος στην Επικοινωνία και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (EMME) ή άλλου συναφούς γνωστικού αντικείμενου. Κατ' εξαίρεση, υπό τους ειδικούς όρους γίνονται δεκτοί με αιτιολογημένη απόφαση ως υποψήφιοι διδάκτορες και μη κάτοχοι μεταπτυχιακού διπλώματος. Ο παρών Εσωτερικός Κανονισμός Εκπόνησης Διδακτορικών Διατριβών καθορίζει τις ειδικότερες λεπτομέρειες εκπόνησης διατριβών στο Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ βάσει των προβλεπόμενων του νόμου 4485/2017.

Άρθρο 2

Εκπόνηση διδακτορικής διατριβής

2.1. Γενικά

α) Όσοι γίνονται δεκτοί στις Διδακτορικές Σπουδές του τμήματος EMME αποκτούν την ιδιότητα του *υποψήφιου διδάκτορα*. Υποψήφιος διδάκτορας καθίσταται κάποιος σύμφωνα με τα προβλεπόμενα παρακάτω (παράγραφος 2.1ζ). Οι συμμετέχοντες στις Διδακτορικές Σπουδές οφείλουν να αφιερώνουν σημαντικό μέρος του χρόνου τους στις σπουδές τους και την εκπόνηση της διατριβής τους. Ο παρών κανονισμός αναφέρεται αποκλειστικά σε όσους έχουν την ιδιότητα του υποψηφίου διδάκτορα. Παράλληλη απασχόληση, γενικότερα, εκτός ακαδημαϊκού χώρου ή, ειδικότερα, στο τμήμα, δεν αποτελεί λόγο παρέκκλισης από τον παρόντα κανονισμό.

β) Η ιδιότητα του *υποψηφίου διδάκτορα* είναι ανεξάρτητη από εκείνη του *συνεργάτη/ερευνητή*. Η τελευταία δεν σχετίζεται με τη συμμετοχή σε οποιοσδήποτε διαδικασίες ενός προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών (για τη λήψη είτε μεταπτυχιακού ή διδακτορικού διπλώματος), αλλά αναφέρεται σε επιστήμονες που συμμετέχουν στις ερευνητικές ομάδες υλοποίησης χρηματοδοτούμενων από εξωτερικές πηγές ή αυτοχρηματοδοτούμενων έργων, συνεργάζονται με τους συμμετέχοντες εταίρους και εν γένει υποβοηθούν τα μέλη ΔΕΠ του τμήματος στην έρευνα και τις λοιπές δραστηριότητές τους. Κάποιος μπορεί να έχει και τις δύο ιδιότητες (του υποψηφίου διδάκτορα και του συνεργάτη/ερευνητή) ή αποκλειστικά μία από αυτές.

γ) Ο υποψήφιος διδάκτορας εκπονεί διδακτορική διατριβή σε συγκεκριμένο θέμα υπό την επίβλεψη *Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής*, η οποία απαρτίζεται από μέλη τρία ΔΕΠ, είτε του

τμήματος ΕΜΜΕ, είτε άλλων τμημάτων του ΕΚΠΑ, ή άλλων τμημάτων ομοταγών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής. Ένα από τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής είναι ο/η επιβλέπων/ουσα της διδακτορικής διατριβής.

δ) Σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής χαρακτηρίζεται από τις ετήσιες εκθέσεις προόδου στις οποίες οι υποψήφιοι διδάκτορες υποχρεούνται σε αντίστοιχες δοκιμασίες. Το επιβλέπον μέλος ΔΕΠ και τα μέλη της τριμελούς επιτροπής είναι υπεύθυνα για την καθοδήγηση και κατάλληλη προετοιμασία του υποψηφίου διδάκτορα κατά την πορεία του προς την ολοκλήρωση της διδακτορικής διατριβής.

ε) Το θέμα της διδακτορικής διατριβής, το επιβλέπον μέλος ΔΕΠ και η σύνθεση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος από τη στιγμή της αποδοχής του υποψηφίου διδάκτορα για την εκπόνηση της διδακτορικής του διατριβής. Η ελάχιστη διάρκεια εκπόνησης τρέχει από την ημερομηνία ορισμού τριμελούς επιτροπής.

στ) Μετά την επιτυχή υποστήριξη της διδακτορικής διατριβής ενώπιον εξεταστικής επιτροπής, οι υποψήφιοι αναγορεύονται σε διδάκτορες του Τμήματος ΕΜΜΕ (βλ. άρθρο 4 του παρόντος Κανονισμού).

ζ) Αναπόσπαστο τμήμα της διαδικασίας εκπόνησης διδακτορικής διατριβής αποτελεί η συμμετοχή των υποψηφίων διδασκόντων στις εκπαιδευτικές, ερευνητικές και λοιπές δραστηριότητες του τμήματος.

2.2. Χρονική διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής

Η ελάχιστη χρονική διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής ορίζεται εκ του νόμου σε τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη, από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής (παρ. 1, άρ.40, Ν.4485/2017). Η χρονική διάρκεια εκπόνησης μιας διδακτορικής διατριβής υπολογίζεται σε μέχρι έξι (6) πλήρη ημερολογιακά έτη από την πρώτη εγγραφή τους. Μέχρι τα πέντε πρώτα έτη έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του Β΄ κύκλου σπουδών. Μέχρι και πέντε (5) έτη μετά την ολοκλήρωση της διδακτορικής τους διατριβής, διατηρούν δικαιώματα πρόσβασης, δανεισμού και χρήσης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών (παρ. 3, άρ.40, Ν.4485/2017).

2.3. Γλώσσα συγγραφής της διδακτορικής διατριβής

Η διδακτορική διατριβή συντάσσεται στα ελληνικά. Έπειτα από αίτημα του υποψηφίου διδάκτορα και με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, που λαμβάνει υπόψη το υπόμνημα της τριμελούς επιτροπής εξέτασης των αιτήσεων και τη γνώμη του επιβλέποντος καθηγητή, η διδακτορική διατριβή μπορεί να συνταχθεί στα αγγλικά ή γαλλικά ή γερμανικά, συνοδευόμενη από εκτενή περίληψη στην ελληνική γλώσσα.

Άρθρο 3

Εισαγωγή στις Διδακτορικές Σπουδές

α) Προς το μέσον κάθε ακαδημαϊκού εαρινού εξαμήνου, η Συνέλευση του Τμήματος καθορίζει τις επιστημονικές περιοχές και τα ειδικότερα πεδία τους, στα οποία θα γίνουν δεκτοί υποψήφιοι διδάκτορες κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, μετά από εισηγήσεις των μελών ΔΕΠ των Τομέων του Τμήματος που δικαιούνται να επιβλέψουν διδακτορικές διατριβές (επίκουροι καθηγητές, αναπληρωτές καθηγητές και

καθηγητές που δεν έχουν εξαντλήσει τον επιτρεπόμενο αριθμό επιβλεπόμενων διατριβών). Στη συνέχεια η Συνέλευση προβαίνει εγκαίρως σε ανοικτή πρόσκληση ενδιαφέροντος που αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Στην πρόσκληση ενδιαφέροντος περιλαμβάνονται οι επιστημονικές περιοχές και τα ειδικότερα πεδία που αποφασίστηκαν, οι τυπικές προϋποθέσεις εγγραφής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και η καταληκτική ημερομηνία για την κατάθεση των αιτήσεων.

β) Η πρόσκληση συντάσσεται και δημοσιεύεται από τη Συνέλευση του Τμήματος στον ημερήσιο τύπο και στην ιστοσελίδα του Τμήματος (παρ.1, άρ.42, Ν.4485/2017) και περιλαμβάνει i) προϋποθέσεις, όρους, προθεσμίες, διαδικασίες κατάθεσης υποψηφιοτήτων και επιλογής υποψηφίων διδασκόντων, ii) τις θεματικές περιοχές στις οποίες υπάρχει ενδιαφέρον εκ μέρους των μελών ΔΕΠ για επίβλεψη διδακτορικών διατριβών, iii) την καταληκτική ημερομηνία υποβολής υποψηφιοτήτων και ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων, iv) τα απαιτούμενα προσόντα και τις υποχρεώσεις των υποψηφίων σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, v) τη διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων και ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων και vi) ο υποψήφιος υποβάλλει στις προβλεπόμενες ημερομηνίες, αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος, η οποία περιλαμβάνει: α) προτεινόμενο τίτλο, β) προτεινόμενη γλώσσα εκπόνησης της διατριβής, γ) προτεινόμενο επιβλέποντα, δ) και συνοδεύεται από: αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα, προσχέδιο διδακτορικής διατριβής και σχετική βιβλιογραφία.

γ) Ο αριθμός των εισακτέων στις Διδακτορικές Σπουδές δεν είναι προκαθορισμένος, αλλά θα πρέπει να βρίσκεται σε αρμονία με τον αριθμό μεταπτυχιακών φοιτητών. Σε κάθε περίοδο επιλογής, όσοι κρίνονται αποδεκτοί για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον παρόντα κανονισμό, περιλαμβάνονται στον κατάλογο επιτυχόντων.

δ) Η Συνέλευση του Τμήματος, κατηγοριοποιεί τις αιτήσεις με βάση τη συνάφεια του ερευνητικού αντικειμένου, και ορίζει μια τριμελή επιτροπή ανά κατηγορία αιτήσεων. Παράλληλα, η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει τα μέλη των τριμελών επιτροπών από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος για να εξετάσουν τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων.

Κάθε τριμελής επιτροπή, που αποτελείται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, εξετάζει τους φακέλους και καλεί του υποψήφιους σε συνέντευξη. Στη συνέχεια υποβάλλει στη Συνέλευση υπόμνημα, στο οποίο αναγράφονται οι λόγοι για τους οποίους κάθε υποψήφιος πρέπει ή δεν πρέπει να γίνει δεκτός, καθώς και ο προτεινόμενος επιβλέπων, εφόσον αυτός δεν έχει προταθεί από τον υποψήφιο.

Η Συνέλευση του Τμήματος, αφού λάβει υπόψη τη γνώμη του προτεινόμενου επιβλέποντα και το υπόμνημα της επιτροπής, εγκρίνει ή απορρίπτει την αίτηση του υποψηφίου. Στην απόφαση της Συνέλευσης ορίζεται:

- ο επιβλέπων της διατριβής

- τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, που πλαισιώνει και υποστηρίζει την εκπόνηση και τη συγγραφή της διατριβής και

- η γλώσσα συγγραφής της διατριβής (παρ.3, άρ.38, & παρ. 2, αρ. 39, Ν.4485/2017).

Τα ονόματα των υποψηφίων διδασκόντων, των επιβλεπόντων, των μελών της συμβουλευτικής επιτροπής, οι τίτλοι των εκπονούμενων διατριβών και σύντομη περίληψη αυτών αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα (παρ. 4, άρ.39, Ν.4485/2017).

στ) Απαιτούμενα τυπικά προσόντα για την εισαγωγή στις Διδακτορικές Σπουδές είναι:

- Πτυχίο βασικού τίτλου σπουδών ελληνικού ΑΕΙ ή ΤΕΙ ή ισότιμου τίτλου με τους απονεμόμενους στην Ελλάδα ιδρύματος της αλλοδαπής αναγνωρισμένου από το ΔΟΑΤΑΠ με βαθμό τουλάχιστον λίαν καλώς.
- Δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών ΑΕΙ της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου της αλλοδαπής ισοδύναμο με τον τίτλο που απονέμει το Τμήμα (οι εξαιρέσεις αντιμετωπίζονται στην παράγραφο 3ζ παρακάτω).
- Πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας (επιπέδου C1) βάσει πιστοποίησης.
- Εξαιρετική γνώση της γλώσσας στην οποία ο υποψήφιος επιθυμεί να συγγράψει την διατριβή του (επιπέδου C2) βάσει πιστοποίησης.

Όλα τα παραπάνω πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί μέχρι την υποβολή της αίτησης, με εξαίρεση τον μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, εφόσον παρουσιαστεί ικανοποιητική αναλυτική βαθμολογία και βεβαίωση από το πανεπιστήμιο στο οποίο φοιτά ο αιτών, αναφέροντας την προβλεπόμενη ημερομηνία αποφοίτησης από το μεταπτυχιακό πρόγραμμα.

Τα στοιχεία και δικαιολογητικά που πρέπει να περιλαμβάνει η αίτηση είναι τα εξής:

1. Έντυπη αίτηση (χορηγείται από τη Γραμματεία του Τμήματος)
2. Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα
3. Αντίγραφο πτυχίου/ διπλώματος (επικυρωμένο)
4. Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας
5. Αντίγραφο αναγνωρισμένων μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών (επικυρωμένο)
6. Αποδεικτικό γνώσης μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας.
7. Δύο (2) συστατικές επιστολές
8. Αντίγραφα πτυχιακής και μεταπτυχιακής εργασίας καθώς και δημοσιεύσεων (αν υπάρχουν)
9. Ερευνητική πρόταση εκπόνησης διατριβής, σε θέμα το οποίο πρέπει να εντάσσεται στα γνωστικά αντικείμενα της εκάστοτε προκήρυξης. Η πρόταση (περίπου 3.000 λέξεις) υποβάλλεται στα ελληνικά (στην περίπτωση αλλοδαπών είναι δυνατή η υποβολή στα αγγλικά).

Τα στοιχεία (1), (2) και (9) υποβάλλονται υποχρεωτικώς και σε ηλεκτρονική μορφή.

ζ) Κατ' εξαίρεση και σύμφωνα με το Νόμο, υποψήφιος που δεν είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος μπορεί να γίνει δεκτός για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής εφόσον πληροί συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Για τις Διδακτορικές Σπουδές του Τμήματος, ο αιτών πρέπει να εμπίπτει συνδυαστικά στις παρακάτω περιπτώσεις:

- Να έχει ήδη σοβαρό ερευνητικό έργο σε θέματα παραπλήσια εκείνου που προτείνεται για τη διατριβή του, με αποδεδειγμένη ωριμότητα γνώσεων και ικανότητα έρευνας σε αξιόλογο επίπεδο.

- Να έχει πρότερη ακαδημαϊκή πορεία που θεμελιώνει εξαιρετικές προοπτικές ερευνητικού έργου.

Η εξαίρεση θα πρέπει να τεκμηριώνεται λεπτομερώς σε έγγραφη εισήγηση της τριμελούς επιτροπής εξέτασης των αιτήσεων.

η) Στις περιπτώσεις όπου ο υποψήφιος δεν είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στην Επικοινωνία και τα ΜΜΕ, ανεξαρτήτως αν είναι κάτοχος άλλου μεταπτυχιακού τίτλου, η Συνέλευση του Τμήματος μετά από εισήγηση της τριμελούς επιτροπής, μπορεί να του ζητήσει να εξεταστεί επιτυχώς σε δύο ειδικά γνωστικά αντικείμενα για τα οποία θα παρέχεται εξεταστέα ύλη και σχετική βιβλιογραφία. Η τριμελής επιτροπή μπορεί επιπλέον να συστήσει στον υποψήφιο να παρακολουθήσει μεταπτυχιακά ή προπτυχιακά μαθήματα από τα οποία θα μπορούσε να αποκομίσει γνώσεις και να βοηθηθεί στην πορεία εκπόνησης της διατριβής του.

θ) Κατά την αξιολόγηση μιας αίτησης, η τριμελής επιτροπή ελέγχει τα ανωτέρω τυπικά προσόντα (παράγραφος 3στ), καθώς και, όπου συντρέχει λόγος, τις προϋποθέσεις της κατ' εξαίρεση αποδοχής υποψηφίων (παράγραφος 3ζ), συμβουλευεται πιθανώς άλλα μέλη ΔΕΠ για την παροχή εξειδικευμένης γνώμης και συνυπολογίζει i) την ακαδημαϊκή πορεία και τους τίτλους του υποψηφίου, ii) τη βαθμολογία του, iii) το πραγματικό του υπόβαθρο ως προς τις θεματικές περιοχές του ενδιαφέροντός του και γενικότερα του πεδίου της Επικοινωνίας και των ΜΜΕ, iv) άλλες επιστημονικές δραστηριότητες, v) τις συστατικές επιστολές, στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνεται και εκείνη ενός προτεινόμενου επιβλέποντος της διατριβής, vi) τη διαφαινόμενη ικανότητά του για ερευνητικό έργο, vii) την ύπαρξη υποτροφίας από έγκριτο ίδρυμα, viii) την εν γένει προσωπικότητα και τα κίνητρά του, όπως αυτά προκύπτουν από τα στοιχεία του βιογραφικού του σημειώματος και από τη συνέντευξη με την τριμελή επιτροπή. Σημαντικό βάρος στην παραπάνω αξιολόγηση έχει ενδεχόμενη επιστολή μέλους ΔΕΠ του Τμήματος με εκπεφρασμένη πρόθεση να επιβλέψει τη διδακτορική διατριβή του υποψηφίου.

ι) Όσοι κρίνονται από τη Συνέλευση του Τμήματος μετά από εισήγηση της τριμελούς επιτροπής ως ικανοί να παρακολουθήσουν τις Διδακτορικές Σπουδές, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα κριτήρια, περιλαμβάνονται σε αρχικό κατάλογο «εν δυνάμει» επιτυχόντων. Ο κατάλογος αυτός γνωστοποιείται στη Συνέλευση του Τμήματος.

ια) Ο αλφαβητικός κατάλογος επιτυχόντων οριστικοποιείται και εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Μετά την επικύρωση της Συνέλευσης, ο υποψήφιος διδάκτορας καλείται να εγγραφεί στη Γραμματεία του Τμήματος. Όλοι οι υποψήφιοι διδάκτορες θα πρέπει να διαθέτουν υποχρεωτικά διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail). Με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο θα ενημερώνονται από τη διοίκηση του Τμήματος και τη Γραμματεία για τρέχοντα θέματα και από τους διδάσκοντες για θέματα που τους αφορούν. Για όλες τις διαδικασίες προθεσμιών (εγγραφές, ετήσιες εκθέσεις, παραδόσεις κ.λπ.), θα υπάρχουν δύο προκαθορισμένες υπενθυμίσεις δέκα και δύο ημερών με e-mail από τη Γραμματεία του Τμήματος.

ιβ) Τα μέλη ΔΕΠ πρέπει να εξασφαλίζουν τον απαιτούμενο χρόνο επίβλεψης των υποψηφίων τους. Ο μέγιστος αριθμός που κάθε μέλος ΔΕΠ μπορεί να επιβλέπει το πολύ ορίζεται στους έξι (6) υποψηφίους διδάκτορες, αριθμός ο οποίος υιοθετείται και από τον παρόντα κανονισμό.

ιγ) Δικαίωμα επίβλεψης διατριβών έχουν:

- μέλη ΔΕΠ α' βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρο του οικείου ή άλλου ΑΕΙ,

- ερευνητές Α', Β' ή Γ' βαθμίδας ερευνητικών κέντρων και ιδρυμάτων (παρ. 1, άρ.39, Ν.4485/2017).

Μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής:

Μέλος της επιτροπής είναι ο επιβλέπων της διατριβής και πρόεδρος της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Τα δύο άλλα μέλη μπορεί να είναι:

- μέλη ΔΕΠ α' βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρου του οικείου ή άλλου ΑΕΙ,
- καθηγητές αναγνωρισμένων ως ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής και κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος,
- ερευνητές Α', Β' ή Γ' βαθμίδας ερευνητικών κέντρων και ιδρυμάτων που έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με την υπό κρίση διδακτορική διατριβή.

ιδ) Το μέλος ΔΕΠ που επιβλέπει μια διατριβή οφείλει να θεραπεύει τη γενικότερη θεματική περιοχή, όπως προκύπτει από το ΦΕΚ διορισμού του ή και τις επιστημονικές του δημοσιεύσεις, στην οποία θα εκπονήσει τη διατριβή του ο υποψήφιος διδάκτωρ, ενώ με την αποδοχή του ρόλου του δεσμεύεται να αφιερώσει τον απαραίτητο χρόνο και να καταναλώσει την απαιτούμενη ενέργεια για την ορθή και επιτυχή καθοδήγηση του τελευταίου. Ο χρόνος που αφιερώνει το επιβλέπον μέλος ΔΕΠ προσμετράται στις ώρες αναγκαίας διδακτικής απασχόλησης, όπως προβλέπει ο νόμος.

ιε) Το τμήμα οφείλει να στηρίζει την ερευνητική προσπάθεια των διδακτορικών φοιτητών και υποψηφίων διδακτόρων μέσω της διοργάνωσης σεμιναρίων, στα οποία να συμμετέχουν ως ακροατές και ως ομιλητές, της δυνατότητας συμμετοχής τους σε ερευνητικά προγράμματα και διεθνείς συνεργασίες.

Άρθρο 4

Παρακολούθηση προόδου υποψηφίου διδάκτορα

Κατά τη διάρκεια εκπόνησης της διδακτορικής του διατριβής, ο υποψήφιος διδάκτορας κάθε έτος, και πριν την έναρξη του ακαδημαϊκού έτος (δηλαδή έως τέλος Σεπτεμβρίου), παρουσιάζει προφορικά και υποβάλλει εγγράφως αναλυτικό υπόμνημα ενώπιον της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής σχετικά με την πρόοδο της διδακτορικής διατριβής. Αντίγραφο του υπομνήματος, σχόλια του επιβλέποντα και της τριμελούς επιτροπής, εκθέσεις προόδου καταχωρούνται στον ατομικό φάκελο του υποψηφίου (παρ. 2, άρ.40, Ν.4485/2017). Η τυποποιημένη έντυπη έκθεση πρέπει να εγκρίνεται και υπογράφεται από το επιβλέπον μέλος ΔΕΠ και τα άλλα δύο μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής περί της συνέχισης εκπόνησης της διατριβής και υποβάλλεται στη γραμματεία του τμήματος ΕΜΜΕ. Μετά την κατάθεση της έκθεσης της τριμελούς επιτροπής όπου διαπιστώνεται η επιτυχής πορεία του υποψηφίου διδάκτορα, ο τελευταίος οφείλει να ανανεώσει την εγγραφή του στη Γραμματεία του Τμήματος για το νέο ακαδημαϊκό έτος.

Η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή, σε διάστημα έως 18 μηνών από τον ορισμό της καταθέτει, σε συνεργασία με τον υποψήφιο, έκθεση στη Συνέλευση, στην οποία αναγράφεται το οριστικό θέμα της Διδακτορικής Διατριβής, περιγράφεται η μεθοδολογία και η ερευνητική προσέγγιση, καθώς και τεκμηριώνεται η πρωτοτυπία της Διατριβής.

Η αλλαγή του θέματος της διδακτορικής διατριβής είναι δυνατή εφόσον υπάρχουν σοβαροί λόγοι, όπως π.χ. η αντικατάσταση των μελών της συμβουλευτικής επιτροπής ή διαπίστωση σοβαρών επιστημονικών προβλημάτων στη διερεύνηση του αρχικού θέματος. Η αλλαγή εγκρίνεται μετά από σχετική αίτηση του υποψήφιου στη Συνέλευση. Η αίτηση θα πρέπει να προσυπογράφεται από την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή της διατριβής.

Σε περίπτωση που η τριμελής επιτροπή διαπιστώσει ότι ο υποψήφιος διδάκτορας δεν έχει παρουσιάσει την απαιτούμενη πρόοδο μπορεί να μην καταθέσει την έκθεση προόδου και να καλέσει τον υποψήφιο διδάκτορα να επανεξεταστεί εντός εξαμήνου, γνωστοποιώντας παράλληλα την απόφασή της στη Συνέλευση του Τμήματος. Σε περίπτωση που η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή διαπιστώσει ότι ο υποψήφιος διδάκτορας και πάλι δεν έχει παρουσιάσει την απαιτούμενη πρόοδο τότε ο υποψήφιος διδάκτορας τίθεται σε διαδικασία διαγραφής, κατά το άρθρο 6 του παρόντος κανονισμού.

Μετά από αίτησή του στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή και απόφαση της Συνέλευσης και για σοβαρούς λόγους (στράτευσης, οικογενειακούς, υγείας, κ.λπ.), ο υποψήφιος διδάκτωρ μπορεί να ζητήσει την αναστολή εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής του για ένα ή δύο πλήρη ακαδημαϊκά εξάμηνα. Κατά τη διάρκεια της αναστολής δεν συμμετέχει στις εκπαιδευτικές διαδικασίες των Διδακτορικών Σπουδών κι εν γένει αναστέλλεται η φοιτητική του ιδιότητα. Στην αίτηση πρέπει να αναφέρονται τα εξάμηνα για τα οποία αιτείται η αναστολή, οι λόγοι αναστολής τεκμηριωμένοι με τα ανάλογα δικαιολογητικά, ενώ πρέπει να εγκρίνεται από την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή. Η διάρκεια αναστολής δεν συνυπολογίζεται στο συνολικό χρόνο εκπόνησης διδακτορικής διατριβής.

Άρθρο 5

Διαδικασία διαγραφής από τις Διδακτορικές Σπουδές

Σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης ή απόρριψης της πρότασης διδακτορικής διατριβής ή της διδακτορικής διατριβής στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα ή σε περίπτωση έλλειψης της απαιτούμενης προόδου κατά τη διάρκεια ενός έτους, σύμφωνα με την έκθεση του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ, ο διδακτορικός φοιτητής ή υποψήφιος διδάκτορας διαγράφεται, εκτός αν υποβάλει αίτηση εξαίρεσης από τη διαδικασία διαγραφής. Κάθε αίτηση εξαίρεσης εξετάζεται κατά περίπτωση από τη Συνέλευση του Τμήματος μετά από πρόταση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, η οποία διαμορφώνεται σε συνεννόηση με το επιβλέπον μέλος ΔΕΠ και τα άλλα δύο μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Η σχετική απόφαση λαμβάνεται σύμφωνα με τα παρακάτω κριτήρια στα οποία πρέπει να αναφέρονται τόσο οι σχετικές αιτήσεις των υποψηφίων διδακτόρων, όσο και οι προτάσεις της αντίστοιχης τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής:

- Αιτιολόγηση και τεκμηρίωση της παρέκκλισης από τον προκαθορισμένο χρονικό προγραμματισμό.
- Πορεία του φοιτητή μέχρι τη δεδομένη χρονική στιγμή.
- Προοπτική και συγκεκριμένα μέτρα για την επιτυχή ολοκλήρωση της διδακτορικής διατριβής σύμφωνα με νέο προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα.

Άρθρο 6

Υποστήριξη διδακτορικής διατριβής

α) Η κατάθεση της διδακτορικής διατριβής πραγματοποιείται το νωρίτερο στο τέλος του έκτου εξαμήνου και το αργότερο έως το τέλος του δωδεκάτου εξαμήνου από την εισαγωγή στις Διδακτορικές Σπουδές.

β) Οι διδακτορικές διατριβές θα έχουν έκταση περίπου 90.000 λέξεις. Οι *Οδηγίες Συγγραφής Διδακτορικής διατριβής* θα είναι διαθέσιμες από τη Γραμματεία του Τμήματος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να επιτραπεί η εκπόνηση διδακτορικής έρευνας που έχει ως τελικό αποτέλεσμα την κατάθεση κείμενου σε συνδυασμό με την παραγωγή άλλου είδους πρωτοτύπου έργου (π.χ., οπτικοακουστικού ή και προγραμματιστικού). Σε αυτήν την περίπτωση, η τελική μορφή του παραδοτέου κειμένου της διδακτορικής διατριβής πρέπει να περιέχει κείμενο έκτασης τουλάχιστον 50.000 λέξεων, στο οποίο και θα υποστηρίζεται θεωρητικά το έργο, με έμφαση στην πρωτότυπη συμβολή του έργου στην επιστημονική γνώση. Για να εγκριθεί το αίτημα απαιτείται η απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

γ) Ο υποψήφιος διδάκτορας υποβάλλει αίτηση για δημόσια υποστήριξη και αξιολόγηση της διατριβής.

- Η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή δέχεται ή απορρίπτει αίτηση του υποψηφίου.
- Σε περίπτωση αρνητικής εισήγησης της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, ο υποψήφιος διδάκτωρ έχει δικαίωμα να επανέλθει άπαξ με νέα διατριβή το αργότερο σε έξι μήνες.
 - ο Εάν η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή αποδεχθεί την αίτηση, συντάσσει αναλυτική εισηγητική έκθεση, την υποβάλλει στη Γραμματεία και τη Συνέλευση του Τμήματος. Παράλληλα, η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή ζητά τον ορισμό της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής για την κρίση της διατριβής. Η επταμελής εξεταστική επιτροπή αποτελείται από τον επιβλέποντα, τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και τέσσερα (4) επιπλέον μέλη που είναι:
 - μέλη ΔΕΠ α΄ βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρου του οικείου ή άλλου ΑΕΙ,
 - καθηγητές αναγνωρισμένων ως ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής και κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος,
 - ερευνητές Α΄, Β΄ ή Γ΄ βαθμίδας ερευνητικών κέντρων και ιδρυμάτων

και που έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με την υπό κρίση διδακτορική διατριβή.

Το περιεχόμενο ή και ο τίτλος της διατριβής μπορεί να έχει παρεκκλίσεις από την πρόταση διδακτορικής διατριβής αλλά πρέπει να αντιστοιχεί σε ανάλογης επιστημονικής σημασίας και έκτασης έργο.

δ) Ο υποψήφιος διδάκτορας υποστηρίζει τη διδακτορική του διατριβή σε καθορισμένη ημερομηνία ενώπιον της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής σε ανοικτή ακρόαση. Προηγουμένως, θα πρέπει να έχει συνεννοηθεί με τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής και να έχει διανείμει τα σχετικά αντίτυπα τουλάχιστον πέντε εβδομάδες πριν την ημερομηνία υποστήριξης. Η υποστήριξη είναι δημόσια και δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί αν δεν έχει ανακοινωθεί τουλάχιστον δέκα ημέρες πριν στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Επίσης, προϋποθέτει τη φυσική παρουσία των τεσσάρων (4) τουλάχιστον μελών της εξεταστικής επιτροπής, ενώ τα λοιπά μέλη μπορούν να συμμετέχουν με τηλεδιάσκεψη.

Κατά τη δημόσια υποστήριξη, το ακροατήριο, εκτός της επιτροπής, δεν συμμετέχει με ερωτήσεις ή εκφορά κρίσεων. Κατά τη διάρκεια συνεδρίασης της επιτροπής μετά την παρουσίαση της διατριβής και τη διαδικασία των ερωταποκρίσεων, το ακροατήριο αποχωρεί. Μετά την υποστήριξη, η εξεταστική επιτροπή συνεδριάζει χωρίς παρουσία τρίτων. Κρίνει την εργασία ως προς την ποιότητα, την πληρότητα, των πρωτότυπη σκέψη και τη συμβολή στην επιστήμη. Η απόφαση της εξεταστικής επιτροπής απαιτεί πλειοψηφία πέντε (5) τουλάχιστον μελών της (άρ.41, Ν.4485/2017).

ε) Η εισήγηση της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής κατατίθεται στη γραμματεία και επικυρώνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Η επταμελής εξεταστική επιτροπή μπορεί να ζητήσει από τον υποψήφιο διδάκτορα ελάσσονες αλλαγές, οι οποίες θα πρέπει να κατατεθούν στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή εντός δύο (2) μηνών ή σε μείζονες αλλαγές οι οποίες θα πρέπει να κατατεθούν στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή εντός έξι (6) μηνών. Σε περίπτωση αρνητικής εισήγησης, ο υποψήφιος διδάκτορας έχει δικαίωμα να επανέλθει άπαξ σε διάστημα που καθορίζει η εξεταστική επιτροπή, το οποίο δεν πρέπει να υπερβαίνει το ένα έτος.

στ) Οι εισηγήσεις τόσο της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής όσο και της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής αναφέρονται, μεταξύ άλλων, αναλυτικά στο περιεχόμενο της διατριβής, στην πρωτοτυπία της, στην ολοκληρωμένη προσέγγιση του θέματος, καθώς και σε κάθε δημοσίευση του υποψηφίου διδάκτορα, αποτιμώντας τη σχετικότητά της με τη διατριβή, την ποιότητα και τη σημασία του περιεχομένου της, το κύρος και τη φήμη του περιοδικού ή του συνεδρίου που δημοσιεύτηκε. Για την ολοκλήρωση της διδακτορικής διατριβής, απαιτείται τουλάχιστον μία δημοσίευση (που καθορίζεται από τη φύση του θέματος και την αντίληψη του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ ως προς την ολοκλήρωσή της) με τα εξής χαρακτηριστικά:

- Ο υποψήφιος διδάκτορας είναι ο βασικός συγγραφέας, όπως τεκμηριώνεται από τη σειρά των συγγραφέων ή/και από σχετική έκθεση του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ.
 - Το περιεχόμενο σχετίζεται άμεσα με τη διατριβή.
 - Το περιεχόμενο χαρακτηρίζεται από πρωτοτυπία και συνιστά σημαντική επιστημονική συνεισφορά.

ζ) Πριν την υποβολή της αίτησης ορκωμοσίας για την αναγόρευσή του σε διδάκτορα, ο υποψήφιος που ολοκλήρωσε όλες τις δοκιμασίες εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής οφείλει σύμφωνα με ομόφωνη απόφαση της Συγκλήτου να καταθέσει τη διδακτορική του διατριβή στην πλατφόρμα «Πέργαμος» η οποία αποτελεί το Ιδρυματικό Ψηφιακό Αποθετήριο του ΕΚΠΑ. Τις Οδηγίες μπορεί να τις παραλαμβάνει από τη Γραμματεία ή την ιστοσελίδα του Τμήματος.

Στο εσώφυλλο κάθε κατατιθέμενης και εγκρινόμενης διδακτορικής διατριβής του Τμήματος, θα μνημονεύεται, σε εμφανές σημείο, η σύνθεση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, καθώς και της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής της διατριβής. Σε περίπτωση αφυπηρέτησης επιβλέποντος ή μελών της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής να αναφέρεται η αρχική σύνθεση της επιτροπής πριν από την αντικατάστασή τους και στη συνέχεια να μνημονεύεται η αντικατάσταση του επιβλέποντος ή των μελών της τριμελούς και να αναφέρεται η σύνθεση της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής.

Για παράδειγμα:

Τριμελής συμβουλευτική επιτροπή/

/Επιβλέπων: Καθηγητής Χ/

/Μέλη:/